D.El.Ed

Question Paper

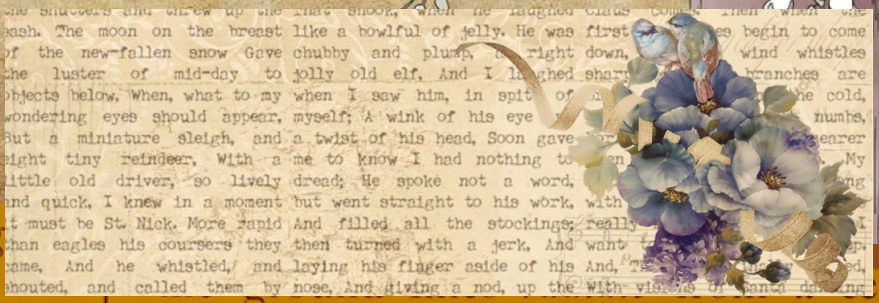

Code No. : **318-EK**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು, 560 003

KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESHWARAM, BENGALURU, 560 003

ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಜುಲೈ, 2022

First Year D.El.Ed. Main Examination, July, 2022

Subject / ವಿಷಯ	:	**Facilitating Learning (LPS) ENVIRONMENTAL STUDIES ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಕಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ.) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ**
Date of Exam. / ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಾಂಕ	:	08. 07. 2022
Maximum Marks / ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು	:	60
Duration of Exam. / ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವಧಿ	:	3 hours / 3 ಗಂಟೆಗಳು
Time / ಸಮಯ	:	10.00 A.M. to 1.00 P.M.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು / General Instructions to the Candidates :

1. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತನ್ನ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
   Candidates should write their Register Number on the Answer Booklet as printed in their admission ticket.
2. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲಿನ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
   Candidates should write their Main Answer Booklet Number on the additional answer sheets in the space provided.
3. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯು ಆಂಗ್ಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ / ಸಂದೇಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
   This Question Paper is printed in English and Kannada mediums. In case of any discrepancies / doubts in the translated language, question in English medium is considered as valid and final.
4. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖ ಜಾಕೆಟ್ ಮೂಲಕ ಮೊಹರು (ಸೀಲ್) ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಲಬದಿ ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪುಟಗಳು ಇವೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
   This Question Paper has been sealed by reverse jacket. You have to cut on the right side to open the Question Paper at the time of commencement of the examination. Check whether all the pages of the Question Paper are intact.
5. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರೇ ಯಾವುದೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುರುತು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidates should not write Register Number, mark, sign or any other information in the Answer Booklet except in the specified place. In case, it is found any information in the sheets of the answer scripts such answer scripts will not be considered for evaluation.
6. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidate found to be indulging in malpractice during examination and violating examination instructions, action will be taken against such candidate as per the examination rules and his / her Answer Booklet will not be considered for evaluation.
7. ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಕಪ್ಪು / ನೀಲಿ ಶಾಯಿಯ ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
   Use black / blue ball point pen only to write the answers.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ

Tear here

institutes.aglasem.com
aglasem.com

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ)

ಭಾಗ – I

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕಡ್ಡಾಯ : 1 × 10 = 10

1. ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನದ ಕಾರಣಗಳು

   I. ಕಾಡಿನ ನಾಶ

   II. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆ

   III. ಗಣಿಗಾರಿಕೆ

   IV. ಪುನರ್‌ಚಕ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್‌ಬಳಕೆ

   ಇವುಗಳಲ್ಲಿ :

   (A) I, II ಮತ್ತು IV (B) I, II ಮತ್ತು III

   (C) II, III ಮತ್ತು IV (D) I, III ಮತ್ತು IV

2. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವರು. ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ

   (A) ನಿಗಮನ ಪದ್ಧತಿ (B) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪದ್ಧತಿ

   (C) ಅನುಗಮನ ಪದ್ಧತಿ (D) ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಪದ್ಧತಿ

3. 'ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಶಕ್ತಿ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಭೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಾಗ ಈ ಸ್ಥಳ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ

   (A) ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು (B) ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು

   (C) ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (D) ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ

institutes.aglasem.com

aglasem.com

4. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕರಣವಲ್ಲ

(A) ನಾಟಕಗಳು

(B) ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವುದು

(C) ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ

(D) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವುದು

5. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನೆರವು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದ ಅಂಶ

(A) ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ (B) ಪರಿಸರ ಜ್ಞಾನ

(C) ಪರಿಸರ ಮನೋಭಾವ (D) ಪರಿಸರ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು

6. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಕ್ಷಕರೊರ್ವರು ಭೂಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವರು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ, ಮೇಲಿನ ವಿಷಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು

(A) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ (B) ಭೌತಿಕ

(C) ಸಾಮಾಜಿಕ (D) ನೈತಿಕ

7. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪರ್ಯಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ,

(A) ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ

(B) ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿ ರಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ

(C) ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಶೈಲಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ

(D) ಶಿಕ್ಷಕರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ

institutes.aglasem.com

aglasem.com

8. 'ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲ

(A) ಮಾದರಿಗಳು (B) ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ

(C) ಚಿತ್ರಪಟಗಳು (D) ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು

9. ಪರಿಸರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ,

(A) ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವುದು

(B) ನೈಜ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

(C) ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುವುದು

(D) ವರದಿ ಮಾಡುವುದು

10. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

(A) ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೋಡುವುದು

(B) ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ

(C) ಪ್ರಯೋಗಗಳ ನಂತರ ಚರ್ಚೆಗಳು

(D) ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವ-ಅನುಭವದ ಕೆಲಸಗಳು

ಭಾಗ – II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ : **2 × 5 = 10**

11. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಕಲಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

12. ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿತ ಕುಟುಂಬದ ಪಾತ್ರವೇನು ?

13. ಆವಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಏಕಿದೆ ?

institutes.aglasem.com

aglasem.com

14. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂತಸ' ತರಲು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ?

15. ಜೀನ್ ಪಿಯಾಜೆಯವರ (ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ) ಮೂರ್ತ ಕ್ರಿಯಾ ಹಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

16. 'ಸಾರಿಗೆ' ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

17. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನೀಡಬೇಕು ?

18. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ ?

ಭಾಗ – III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ : **5 × 8 = 40**

19. a) ಎಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಐದು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ಜೀವನಾಧಾರದ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

20. a) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF) 2005 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಸೇರಿಸುವುದು ಕುರಿತಂತೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ' (1986) 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF)' (2005) ರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

21. a) "ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರ" ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) "ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಅಗಾಧವಾದ ಸವಾಲೇ ಸರಿ." ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

22. a) ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಐದು ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ಒಂದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎಂದರೇನು ? ನೀವು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸುವಿರಿ ?

23. a) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಒಂದು ಘಟಕಾಂಶಕ್ಕೆ 5E ಮಾದರಿಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಹಂತಕ್ಕೆ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

24. a) "ವಿಷಯಗಳ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ." ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ 'ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಧಿಸುವಾಗ, ಜಾಗ ನಿಗದಿತ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

25. a) "ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ." ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ನೀವು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ ದೃಕ್ ಶ್ರವಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುವಿರಿ ?

26. a) 'ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ ನೀವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಐದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

b) ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(English Medium)

PART – I

Four choices have been given for each of the following questions. Choose the most appropriate answer and write in the answer-book. Each question has one mark. All the questions are compulsory.

1 × 10 = 10

1. Reasons for ecological imbalance are

   I. deforestation

   II. misuse of water sources

   III. mining

   IV. recycling and reusing.

   Of these

   (A) I, II and IV (B) I, II and III

   (C) II, III and IV (D) I, III and IV.

2. Teacher defines the concepts 'Compound and Mixture' first, then gives examples. This reflects which of the following methods ?

   (A) Deductive method (B) Experimental method

   (C) Inductive method (D) Lecture method.

3. While contextualizing 'Potential energy' concept the teacher has a better advantage in the place of

   (A) Dams (B) Recycling units

   (C) Road safety authority (D) Pollution Control Board.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

4. Which of the following ideas is not a creative expression in facilitating environmental science ?

   (A) Dramas

   (B) Taking photographs

   (C) Poster making

   (D) Copying information from textbook.

5. Helping individuals and social groups to acquire social values contributes to the development of

   (A) Environmental awareness (B) Environmental knowledge

   (C) Environmental attitude (D) Environmental skills.

6. An EVS teacher discusses about the landforms and properties of water in the classroom. The purpose of this is related to analyse the above topic in the following context :

   (A) Cultural (B) Physical

   (C) Social (D) Ethical.

7. Teacher needs to include a variety of alternative activities in facilitating environmental science because

   (A) all learners' context is same

   (B) teacher need not know the composition of every class

   (C) learners' styles are different

   (D) teacher need not build the values around the activities.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

8. The most appropriate resource to explain the concept 'extinction of animals' is

(A) Models (B) Role play

(C) Charts (D) Environmental activists.

9. The important objective of field visit, while facilitating the environmental science is

(A) Capturing photos

(B) Providing opportunity to interact with real environment

(C) Playing with friends

(D) Reporting.

10. Inquiry about a virtual environment in the classroom consists of

(A) Viewing according to convenience

(B) Allowing to use all senses

(C) Experimentation followed by discussion

(D) Hand-on activities related to observation.

PART – II

Answer any *five* of the following questions, each answer not exceeding *half a* page. **2 × 5 = 10**

11. List out any *four* major learning outcomes of studying environmental studies.

12. What is the role of extended family in childhood development ?

13. What is the necessity of habitat for living beings ?

institutes.aglasem.com

aglasem.com

14. How does environmental studies help the children to get the 'joy of learning' ?

15. State Jean Piaget's child development in concrete operational stage.

16. Write two competencies for the topic 'Transportation'.

17. Why instructions need to be provided for students before going for an outing ?

18. How do printed materials play important role in facilitating environmental studies ?

PART – III

There is an alternative question for each of the following. Answer either 'a' or 'b' of them, each answer not exceeding *one* page.

5 × 8 = 40

19. (a) List out *five* characteristics of young learners and explain any suitable one.

OR

(b) Explain the significance of interdependence in the sustenance of life.

20. (a) State any *five* objectives of EVS according to NCF 2005.

OR

(b) Explain briefly the role of 'The National Policy of Education' (1986) and 'National Curriculum Framework' (2005) on inclusion of EVS at the school level.

21. (a) "Environmental Studies is a composite study area." Analyse.

OR

(b) "Facilitating environmental studies subject is an enormous challenge." Analyse.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

22. (a) List out *five* benefits of making learning, activity and experience based. Explain any *one*.

OR

(b) What are values ? How do you develop aesthetic abilities by teaching environmental studies ?

23. (a) Explain two activities for Elaborate stage in 5E model for a topic in EVS.

OR

(b) Explain *two* activities that can possibly be carried out in the environment of your area.

24. (a) "Thematic organization of the content expands assessment strategies." Examine the statement with suitable examples.

OR

(b) Examine the advantage of using local context while teaching about 'Diversity in plants around us'.

25. (a) "The nature itself is the greatest resource for environmental studies." Analyse.

OR

(b) How do you make use of Audio-visual resources while transacting EVS ?

26. (a) While facilitating the concept of 'Nutritious food', mention *five* strategies that you could adopt in your classroom.

OR

(b) Design any *five* suitable programmes to create an awareness about environment pollution in your school.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

DO NOT WRITE ANYTHING HERE

institutes.aglasem.com

aglasem.com

Answer Key

institutes.aglasem.com

aglasem.com

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **318-EK**

Code No. : 318-EK

ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ
D.El.Ed. FIRST YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಕಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ.) — ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ
FACILITATING LEARNING (LPS) — ENVIRONMENTAL STUDIES

(ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ)

(Kannada & English Medium)

ದಿನಾಂಕ : 08. 07. 2022] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Date : 08. 07. 2022] [Max. Marks : 60

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ)

ಭಾಗ – I

ಬಹು-ಆಯ್ಕೆಯ ಉತ್ತರಗಳು : (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಅಂಕದಂತೆ)

1 × 10 = 10

1. (B) I, II ಮತ್ತು III

2. (A) ನಿಗಮನ ಪದ್ಧತಿ

3. (A) ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು

4. (D) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವುದು

5. (C) ಪರಿಸರ ಮನೋಭಾವ

6. (B) ಭೌತಿಕ

7. (C) ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಶೈಲಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ

8. (D) ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಕರು

9. (B) ನೈಜ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

10. (A) ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೋಡುವುದು

institutes.aglasem.com

aglasem.com

ಭಾಗ – II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ : **2 × 5 = 10**

11. ***ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಗಳು :***

- ಪರಿಸರದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.
- ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಅಸಮಾನತೆಗಳಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿವಾದಾಂಶಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಶಬ್ದಭಂಡಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಸಮಾನತೆ, ನ್ಯಾಯ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತಯೋಚನೆ ಇಂತಹ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

(ಯಾವುದಾದರೂ 2 ಅಂಶಗಳು) ½ × 4 = 2

12. ***ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿತ ಕುಟುಂಬದ ಪಾತ್ರ :***

- ವಿವಿಧ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹಂಚಿಕೆ.
- ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕವರನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುವುದು.
- ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ½ × 4 = 2

13. ***ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆ :***

- ಆವಾಸವು ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ ಏಳಿಗೆಯಾಗಲು ಸಹಾಯಕ.
- ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಶತ್ರುಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲು ಸುಳಿವು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡನಾಡಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು.
- ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ

(ಯಾವುದಾದರೂ 2 ಅಂಶಗಳು) ½ × 4 = 2

institutes.aglasem.com

aglasem.com

14. ***ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂತಸ' ತರಲು :***

- ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಅನ್ವೇಷಿಸಲು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಶ್ಲಾಘಿಸಲು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಲು, ಸಮರ್ಥಗೊಳಿಸಿ, ಅರ್ಥೈಸಲು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ತರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಜೋಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ತರುತ್ತದೆ. $1 \times 2 = 2$

15. ***ಜೀನ್ ಪಿಯಾಜೆಯವರ (ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ) ಮೂರ್ತ ಕ್ರಿಯಾ ಹಂತಗಳು :***

- ಮಗುವು ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಬಳಸಬಲ್ಲದಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ, ತಾರ್ಕಿಕ ಯೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ವಸ್ತುಗಳು ಸದಾ ಅದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. $1 \times 2 = 2$

16. • ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು 'ಸಾರಿಗೆ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು 'ಸಾರಿಗೆಯ ವಿಧಗಳನ್ನು' ವ್ಯತ್ಯಾಸೀಕರಿಸುವರು.

(ಸೂಕ್ತ ಎರಡು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು) $1 + 1 = 2$

17. ***ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳು :***

- ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಮಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ತೀಕ್ಷ್ಣ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸೂಕ್ತವಾದ ತಯಾರಿಕೆ.

(ಸೂಕ್ತ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು) $1 + 1 = 2$

18. ***ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಪಾತ್ರ :***

- ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಆಕಾರಗ್ರಂಥಗಳು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಅಂಕಣಗಳು, ವಾರ್ತಾಸಂಚಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.
- ಇವು ನಮಗೆ ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. $1 \times 2 = 2$

institutes.aglasem.com
aglasem.com

ಭಾಗ – III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ : **5 × 8 = 40**

19. a) ***ಎಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು :***

- ಮಕ್ಕಳು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಅವರು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಅವಧಿಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.
- ಮಕ್ಕಳು ಆಟದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಅವರು ಬಹು ಕಲ್ಪನಾ ಜೀವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅತಿರೇಕದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ.
- ಅವರು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಕೋಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಜೀವನಾಧಾರದ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆಯ ಮಹತ್ವ :***

- ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧದ ಅಂಶಗಳ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳು ಇತರ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.
- ಎಲ್ಲಾ ಸಜೀವಿಗಳು ಭೌತಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.
- ಅದೇ ರೀತಿ ಭೌತಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಸಜೀವಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ.
- ಎಲ್ಲಾ ಸಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಆಮ್ಲಜನಕ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಇದನ್ನು ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಹಾಗೂ ನೀರಿನಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನ. ಇದು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಲು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು.
- ಸಸ್ಯಗಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಹೀರುತ್ತದೆ.
- ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಶಿಲೀಂಧ್ರ ವಿಭಜನಾ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇದು ಪುನಃ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

$1 \times 5 = 5$

20. a) ***ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF) 2005 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಉದ್ದೇಶಗಳು :***

- ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತರಬೇತಿ.
- ಅಮೂರ್ತ ವಿಷಯದ ಬದಲು, ನೈಜ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆ, ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ಆಧಾರಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
- ಮಗುವಿನ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಪೋಷಿಸುವುದು.
- ಪರಿಸರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ಮೂಲಭೂತ ಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧೀ ಮನಃಚಾಲಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಗಳಿಸಲು, ಪರಿಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಕೆಲಸ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು.

(ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂಶಗಳು) $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (1986) :***

- ಇದು ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.
- ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಇತರ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.
- ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ಈ ವಿಷಯವು ಇಡೀ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಇರಬೇಕು.
- ಇದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರಗಳಿಗೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತು.
- ಕಾರ್ಯಾನುಭವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು (SUPW) ಪುನರ್ಘಟಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF) (2005) :

- ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆವಾಸ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು NCF, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- 'ಆವಾಸ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ'ಯು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

21. a) ***ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :***

- ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿಲ್ಲ.
- ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಸಂಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜಿತ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸರದ ಅನುಭವಗಳ ಸುತ್ತ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ವಸ್ತು / ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಿತಿಗಳ ಸಂಭವನೀಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಒಂದು ಬಲೆ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಅಮೂರ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂಶಗಳು) $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

institutes.aglasem.com

aglasem.com

b) ***"ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಅಗಾಧವಾದ ಸವಾಲೇ ಸರಿ."***

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಉತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ತಿಳಿದು, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿ. ಬದಲಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ವೀಕ್ಷಿಸಲು, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು, ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಒಂದು ಅಗಾಧವಾದ ಸವಾಲು.

- ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕೈಕೊಳೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇರುವ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಗೌರವ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

- ಉತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿ ಪಡೆಯಲು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ, ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಯೋಜನಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿಸುವ, ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

- ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೆದುರಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲೇ ಸರಿ. 5

22. a) ***ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿನ ಲಾಭಗಳು :***

- ಬೇಸರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಉರುಹೊಡೆಯುವುದರ, ಅನಾವಶ್ಯಕ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಕಲಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

- ಸಮಾನಸ್ಕಂದರೊಂಡನೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗಿನ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಲಿಕೆಯು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.
- ತಮ್ಮದೇ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಧನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
- ತಿಳುವಿಕೆಯೊಂದಿಗಿನ ಉನ್ನತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

(ಸೂಕ್ತ ಐದು ಅಂಶಗಳು, ಒಂದು ವಿವರಣೆ) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

ಅಥವಾ

b) ಮೌಲ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಕಲಿಕೆ, ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತನೆಗಳ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಭಾವನಾ ಸಂಬಂಧೀ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು / ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು :

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ, ಹಸಿರು ಗಿಡಗಳು, ಬೆಟ್ಟ-ಪರ್ವತಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುವುದು.
- ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ, ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು, ಮಳೆ, ಜಲಪಾತಗಳನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಮೋಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಕಾಶವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಆಡಲು ಬಿಡುವುದು.
- ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳುವುದು.

(ಸೂಕ್ತ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು) $1 + 4 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

23. a) ಸೂಕ್ತ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣಾ ಹಂತಕ್ಕೆ. $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :***

- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆ
- ಗೂಡುಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆ
- ಸಸ್ಯರಾಶಿಗಳ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ
- ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ
- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

(ಎರಡು ಸೂಕ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

24. a)
- ವಿಷಯ ವಸ್ತುವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಾಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ದೊರೆಯುವ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ.
- ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ, ಅನ್ವೇಷಣಾತ್ಮಕ, ಮೌಲ್ಯಾಂಕನವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಅನುಕೂಲಗಳು :***

- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಿಚಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಎಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಸ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಉತ್ತಮ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ಸುಲಭವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗಿಡದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.
- ಹೂ ಬಿಡುವ ಕಾಲ, ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯೋಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು ಇತ್ಯಾದಿ ಕುರಿತು ಖಚಿತತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ಸಂಗತಿಗಳು, ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ವಸ್ತುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ / ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂಶಗಳು) $1 \times 5 = 5$

25. a) ***"ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ." ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :***

- ಪ್ರಕೃತಿಯು ಜ್ಞಾನದ ಬಾಗಿಲು.
- ಒಂದು ಮಳೆಕಾಡು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ವರ್ತನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಕೃತಿ ಶಿಬಿರವು ವೀಕ್ಷಣೆ, ಶೋಧನೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ, ನಕ್ಷೆ ರಚಿಸುವ, ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.
- ಒಂದು ಕೊಳ, ನದಿ, ಸಮುದ್ರ, ಕಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಅರಣ್ಯೀಕೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಭೇಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ಅನುಭವಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರಕೃತಿಯು, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಜ್ಞಾನದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ತರಗತಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಪೂರಕವಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ದೃಕ್ ಶ್ರವಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ:***

- ದೃಕ್ ಶ್ರವಣ ವಸ್ತುಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- ಇಂದು ಲಭ್ಯವಿರುವ (ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ) ರೇಡಿಯೋ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಸರದ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

  ಉದಾ. : ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರಿಂದ ಭಾಷಣ.

- ವಿವಿಧ ದೂರದರ್ಶನ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕು.

  ಉದಾ. : ಡಿಸ್ಕವರಿ, ಅನಿಮಲ್ ಪ್ಲಾನೆಟ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯೊಗ್ರಫಿ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು.

- ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಪಾರದರ್ಶಿ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಉತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಇದರ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಗುಂಪು ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

$1 \times 5 = 5$

26. a) ***ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು:***

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಮತೋಲನದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

- ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟ ತಯಾರಿಕೆ.

- ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ತಜ್ಞರ ಜೊತೆ 'ಸಮತೋಲನದ ಆಹಾರ' ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ.

- ಆಹಾರ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರಪಟ ತಯಾರಿಕೆ.

- 'ಜಂಕ್ ಫುಡ್' ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಡಿಯೋ ಪ್ರದರ್ಶನ.

- ಮಾದರಿ ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ – ಧವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು.

- ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಪಾಠಗಳು. $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

institutes.aglasem.com
aglasem.com

b) ***ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು :***

- 'ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಳಿಸಿ' ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಕ ಬೀದಿನಾಟಕವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು.
- ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರ ಜೊತೆ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ.
- ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು.
- ಪರಿಸರ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಘಟನೆ.
- 'ಭೂಮಿ' ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ.
- ಪರಿಸರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ರಸ್ತೆ.
- ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು) $1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(English Version)

PART – I

Four choices have been given for each of the following questions. Choose the most appropriate answer and write in the answer-book. All the questions are compulsory.

1 × 10 = 10

1.	(B)	I, II and III	1
2.	(A)	Deductive method	1
3.	(A)	Dams	1
4.	(D)	Copying information from textbook	1
5.	(C)	Environmental attitude	1
6.	(B)	Physical	1
7.	(C)	learners' styles are different	1
8.	(D)	Environmental activists	1
9.	(B)	Providing opportunity to interact with real environment	1
10.	(A)	Viewing according to convenience	1

PART – II

Answer any *five* of the following questions, each answer not exceeding *half a* page. **2 × 5 = 10**

11.
- Developing a holistic understanding of the environment
- To acquire sensitivity to social issues like poverty and in-equality
- To expand the vocabulary
- To identify and comprehend the relationship between natural, social and cultural environment
- To acquire human values like respect for diversity, equality, justice, dignity and independent thinking.

(Any *four*) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

12.
- It develops various values, skills
- Sharing of responsibility
- To respect elders and care youngsters
- It gives strong protection. $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

institutes.aglasem.com
aglasem.com

13.
- Habitat helps any species to find conditions that permit it to thrive
- Helps to find food
- Encounter enemies
- To meet social companions
- For reproduction.

(Any *four*) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

14.
- Environmental studies, by enabling children to explore, understand, appreciate, interact and value their environment, helps them to derive meaning and joy of learning
- Establishing connections and relationships in their immediate environment $1 \times 2 = 2$

15.
- The child has the ability to develop logical thought processes about an object, if they are able to manipulate it
- Develops the ability to 'conserve'
- Learn that objects are not always the way that they appear to be $1 \times 2 = 2$

16.
- Pupils explain the concept 'transportation'
- Pupils differentiate the types of transportation.

(Suitable two competencies) $1 + 1 = 2$

17.
- It develops discipline, time management
- It develops keen observation skill
- To make suitable preparation.

(Suitable two) $1 + 1 = 2$

18. <u>Role of printed materials in facilitating EVS</u>
- To get knowledge from textbooks and reference books
- To know current affairs from articles, journals, newsletters
- It helps us to use as and when required
- It enriches student's understanding and application abilities.

$1 \times 2 = 2$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

PART – III

There is an alternative question for each of the following. Answer either 'a' or 'b' of them, each answer not exceeding *one* page. **5 × 8 = 40**

19. (a) Characteristics of young learners

- Children at this age are highly active
- They are very curious and interested in exploring things in our environment
- Their attention span is very short
- Children enjoy learning through playing
- They are highly imaginative and enjoy fantasy
- They are less shy compared to older learners
- They have a holistic approach about everything around them.

(Any *five* points and explain *one*) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

OR

(b) One of the most fundamental aspects of our environment is the interdependence that is observed between the various components. Each component of the environment is mutually dependent on all others.

For *e.g.*, all living organisms need oxygen to live. It is obtained from the atmosphere by organisms living on land and from water by aquatic organisms. During this process CO_2 is released as a byproduct. Plants use this CO_2 as a raw material for food production. Plants also absorb various nutrients from the soil, in addition to water. Decomposition activity by bacteria and fungi returns these nutrients to soil. 5

20. (a)

- To train children to locate relationship between the natural, social and cultural environment
- To develop understanding based on observation and illustrations
- To create cognitive capacity and resourcefulness
- To nurture the curiosity and creativity
- To develop awareness about environmental issues
- To engage the child in exploratory and hands on activities.

(Any *five* points) $1 \times 5 = 5$

OR

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b) <u>The National Policy on Education (1986)</u>

- It gave a definite thrust to environment education
- It stated that 'Protection of the environment is a value which along with certain other values must form an integral part of curriculum at all the stages of education'
- It created a consciousness of the environment at all ages and all sections of society, beginning with the child
- Environmental consciousness should inform teaching in schools and colleges, this aspect will be integrated in the entire educational process
- It visualized a national curricular framework which contains a common core including several elements having direct bearing on the natural & social environment of the pupils
- It reorganised curriculum of work experience (SUPW).

<u>The National Curriculum Framework (2005)</u>

- NCF has incorporated many curricular thrusts such as education for peace, habitat and learning etc.
- It gave importance for socialization of a child, so environment education subject was added
- Habitat and learning emphasizes the need for environmental education at the school level for moving towards sustainable development. $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

21. (a)

- The contents in the textbooks are not classified as Science and Social Science
- The units cover Science as well as other linguistic and Social Science subjects
- The contents are woven around composite or integrated themes
- The content is built around the experiences of children in their environment
- The themes and activities are meant to help children to develop an interrelated and connected understanding of the subject in their environment rather than developing a fragmented view of it

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- A web of possible connections of concepts and skills are developed in children which helps children to develop abilities to comprehend more abstract concepts and relationships in environmental at higher levels of education. $1 \times 5 = 5$

OR

(b)
- To get away from a system in which students mechanically reproduce from authorative texts to get good grades, and instead to encourage them to observe, to figure out, to generate knowledge on their own is an enormous challenge
- We must also reckon with a society that has scant respect for manual work, and therefore little sympathy with the idea of getting out of the classroom and dirtying one's hands in the course of studying the environment
- We must contend with malpractices like students resorting to buying ready-made projects to get good grades instead of putting in honest work on their own
- We must develop knowledge and awareness about the environment and associated challenges, is also an enormous challenge. $1 \times 5 = 5$

22. (a) <u>Benefits of making learning activity and experience based</u>

- Reduces boredom
- Reduces unnecessary pressures of memorization
- Helps retention of the concepts learnt
- Builds self-esteem and confidence
- Promotes greater peer interaction and sharing
- Enhances satisfaction with the learning experiences
- Learning becomes meaningful and challenging
- Encourages children's responsibility for their own learning
- Develops positive outlook
- Promotes higher achievement with understanding.

(Any *five* and explain *one* point) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

OR

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b)
- Values are broad effecting attributes having enough bearing on the directions of one's perception, learning, views and opinions and behaviour in general.

Developing aesthetic abilities / values :

- Students need to be introduced to the beauty of nature like green plants, fresh air, hills and mountains etc.
- Take the students to observe sunrise, sunset, rainbow, rainfall, waterfalls etc. and ask them to appreciate it
- Observing the clouds and sky
- Allowing students to play with water, sand etc.
- Allowing students to hear the birds' sound.

(Any *four* suitable measures) 1 + 4 = 5

23. (a) Explanation of *two* suitable activities for Elaborate stage.

$2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

OR

(b) Activities that can be possibly carried out in the environment are :

- Nature walk
- Watching a nesting bird
- Visit to a botanical garden
- Trip to a museum, industry etc.
- Visit to a historical monument
- Visit to a national park etc.

(Explanation of any 2 activities) $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

24. (a)
- It provides wider scope of the content
- Availability of tools and techniques can be enhanced
- Helps to acquire knowledge as a whole so expands assessment strategy
- Creative, explorative assessment can be tried out since it provides various situations
- Integration of information from various sources provides better platform for assessment. $1 \times 5 = 5$

OR

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b) Advantages

- Teacher and students will be familiar with local plants
- Gives better understanding which plant grows well in what kind of situations / conditions
- Easy to observe or collect specimens and materials from the plants
- Will be sure of flowering time, economic usage, common name etc.
- Examples, events, phenomenon, objects can be easily understood.

(Any *five* suitable points) $1 \times 5 = 5$

25. (a)

- Nature is the gateway of knowledge
- A rain forest can provide information about resources, systems and interactions
- A nature camp can provide the space for the development of several skills including observation, investigation, monitoring and mapping, collecting data and analyzing it, critical thinking and problem solving
- A visit to pond, river, sea, barren or rocky patches, natural grasslands, forested areas gives rich experiences
- Nature provides an opportunity to use overall senses from which perception of knowledge is easy. Ex : Fresh air, birds' sound etc.
- Properly planned out of class experiences (nature) can help the children to enrich and complement what is taught in the classroom. $1 \times 5 = 5$

OR

(b)

- Audio-visual materials help to illustrate some of the points raised in classroom discussion or help to put the findings of a visit in perspective
- Radio lessons through variety of channels available today help children to learn the environment abissues. Ex : Talks of environmental activities
- The wide variety of television channels introduce educative and interesting programmes. *e.g.* Discovery channel, Animal Planet, National Geography channels etc.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- Documentary films or movies describe a phenomenon occurred in nature which helps children to analyze the situation
- Slide shows are even better learning resource as viewing can be done as a group, immediate discussion is possible and there is possibility of stopping the program at any point to have a discussion. $1 \times 5 = 5$

26. (a)
- Asking the students to bring variety of balanced food items and sharing their point of view
- Preparation of albums on nutrients
- Discussion with food expert (nutritionist) on 'dietary food'
- Preparation of chart related to sources of food
- A video demonstration to show disadvantages of junk food
- Model making — cereals, pulses
- Arrangement of radio lessons about advantages of nutritious food.

(Any *five*) $1 \times 5 = 5$

OR

(b)
- Organizing street plays by children about the topic 'Save Environment' to create awareness among people
- Panel discussion with environmentists to known the causes for pollution
- Painting competitions to describe the nature
- Organizing quiz competitions regarding the environmental issues
- Poster making with respect to our planet earth
- Road shows with slogans to realize the environmental values
- Essay competitions about measures to overcome environmental pollution.

(Any *five*) $1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com